

Francia szakos diplomát szerzett hallgatók, 1920-2022

Az egyetem diploma-törzskönyveinek tanúsága szerint az első francia szakos diplomát az önálló francia tanszék megalapítása előtt három évvel, 1920. június 16-án állították ki az Erdélyből Magyarországra áttelepült Bácskai József, a Nyíregyházi Felsőkereskedelmi Iskola tanára részére. Az első diplomát további 970 nappali és 81 levelező tagozaton megszerzett oklevél követte, így a debreceni francia szakos képzésben összesen 1052 hallgató szerzett végzettséget az elmúlt egy évszázad során. A diploma-törzskönyvekben és a Neptun tanulmányi rendszerben található adatok alapján figyelemreméltó történeti áttekintésére nyílik lehetőség.

A kezdetektől egészen 1948-ig (a Magyar Dolgozók Pártjának megalakulásáig, azaz a kommunista hatalomátvétel évéig) a hallgatók vallását is nyilvántartották. Az ebben az időszakban diplomát szerzett 188 hallgató közül a reformátusok vannak túlsúlyban (90), őket követik a római katolikusok (55), az izraeliták (21), az evangélikusok (14), a görögkatolikusok (7), és egyetlen unitárius vallású. Különösnek hangozhat, de az adatok mögött időnként személyes sorsok képe is kirajzolódik, így például az izraelita vallású Békés Ágnesé, aki angol-francia szakos diplomáját 1944. május 12-én kapta meg, mindössze három nappal azelőtt, hogy a debreceni zsidóságot gettóba kényszerítették volna.

Az ország területén folyó harcok, majd a háborút követő újjáépítés miatt 1944 májusától két éven keresztül, egészen 1946 júniusáig nem állítottak ki francia szakos diplomát. Ekkor négy hallgató vehette kézhez kétszakos oklevelét. Az oktatás egészen 1950-ig folytatódott, amikor az ország vezetése politikai és ideológiai okokból a nyugati nyelvek tanszékeinek megszüntetése mellett döntött, így a debreceni francia tanszék is erre a sorsra jutott. Az 1946 és 1950 között – többségében szakpárokon végzett – 32 hallgató közül az utolsó öt 1950 szeptemberében kapta meg diplomáját. Ezek után egy évtizedes hallgatás következett, az 1957-ben újraindult oktatás első hat, magyar-francia szakos végzőse 1961-ben vehette kézhez diplomáját, köztük a későbbi irodalomtörténész, Magyar Miklós, a Budapesti Corvinus Egyetem professor emeritusa.

A francia szak soha nem tartozott a nagyszámú hallgatót vonzóak közé, egyes években alig féltucatnyian szereztek diplomát. A tanszék történetének a hallgatók szempontjából „legnépesebb” időszaka az 1990-es évek végétől a 2000-es évek elejéig terjedő néhány év volt, amikor a végzett hallgatók létszáma több éven keresztül 30 fölött mozgott. A tetőpontot a 2000-es év hozta el, ekkor 35 diplomát adtak ki, és hasonlóan nagyszámú diplomás került ki 1998-ban (34) és 2001-ben (30). Az utóbbi tíz évben – talán a középiskolai franciaoktatás visszaszorulásának is tulajdoníthatóan – a végzettek száma csökken, 2012 óta egyetlen évben sem haladta meg a tízet.